

Zdravlje u Međimurskoj županiji

Tuberkuloza u Međimurskoj županiji u razdoblju od 2000.-2009. godine – neki epidemiološki podaci

Lidija Vrbanc Megla, Višnja Smilović, Suzana Tarandek Strnad
Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije

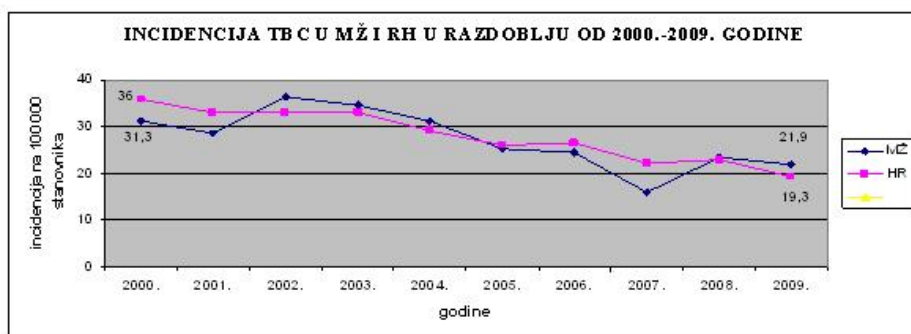
Ključne riječi: tuberkuloza, Međimurska županija, ishod liječenja, trend pada incidencije

UVOD: Tuberkuloza je zarazna bolest uzrokovana bakterijom *Mycobacterium tuberculosis*. Bolest se prenosi od čovjeka na čovjeka kapljičnim putem u bliskom kontaktu, udisanjem infektivnog aerosola koji nastaje iskašljavanjem direktno pozitivnog bolesnika. Infekcija *M. tuberculosis* ne rezultira nužno i bolešću, latentna infekcija može perzistirati u zdravoj osobi kraće ili duže vrijeme. Na oboljenje utječu bolesti i stanje obrambenog mehanizma inficirane osobe (šećerna bolest, kronične bolesti, maligne bolesti, HIV/AIDS, imunosupresivna terapija, alkoholizam, malnutricija, ovisnosti o drogama, dob inficirane osobe i dr.) te veličina infektivne doze. Prema podacima SZO u 2008. godini u svijetu se godišnje registriralo više od 9 milijuna oboljelih od tuberkuloze. U visoko razvijenim zemljama incidencija tuberkuloze se kreće do 10 novooboljelih na 100 000 stanovnika. Hrvatska se s incidencijom od oko 20/100 000 stanovnika ubraja u zemlje sa srednjom incidencijom. U Hrvatskoj nadzor nad tuberkulozom ima stoljetnu povijest. 1998. godine definiran je nacionalni program za borbu protiv tuberkuloze i način njegovog provođenja (u tijeku je izrada novog izmijenjenog i dopunjenog izdanja Naputka za suzbijanje i sprečavanje tuberkuloze). Osnovni ciljevi provođenja Naputka su otkriti najmanje 70% mikrobiološki dokazanih slučajeva tuberkuloze u populaciji, izliječiti najmanje 85% oboljelih od tuberkuloze, te provođenjem djelotvornih antituberkuloznih mjera dodatno ubrzati pad stope učestalosti oboljenja od tuberkuloze na 10/100 000 stanovnika do 2015. godine, s intenzitetom od 5-10% godišnje.

CILJ: prikazati incidenciju tuberkuloze u Međimurskoj županiji u odnosu na Republiku Hrvatsku od 2000.- 2009. g., raspodjelu prema sijelu bolesti, letalitet od tuberkuloze, te podatke o ishodu liječenja od 2002. - 2009. godine.

MATERIJALI I METODA: Izvor podataka su prijave zaraznih bolesti, dodatni obrazac za prijavu tuberkuloze, laboratorijska prijava BK pozitivnih bolesnika, obrazac ishoda liječenja i Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis. Podaci su obrađeni deskriptivnom epidemiološkom metodom.

REZULTATI: Incidencija tuberkuloze od 2000.-2009. godine ima trend opadanja i za Međimursku županiju i za Republiku Hrvatsku.

Na početku promatranog razdoblja incidencija za Međimursku županiju bila je 31,3/100 000 stanovnika, dok je za Republiku Hrvatsku bila 36/100 000 stanovnika. Na kraju promatranog razdoblja incidencija za Međimursku županiju je 21,9/100 000 stanovnika, dok je za Republiku Hrvatsku 19,3*/100 000 stanovnika (*podaci za RH za 2009. godinu još nisu do kraja obrađeni, izvor podataka HZZJ Služba za epidemiologiju zaraznih bolesti).

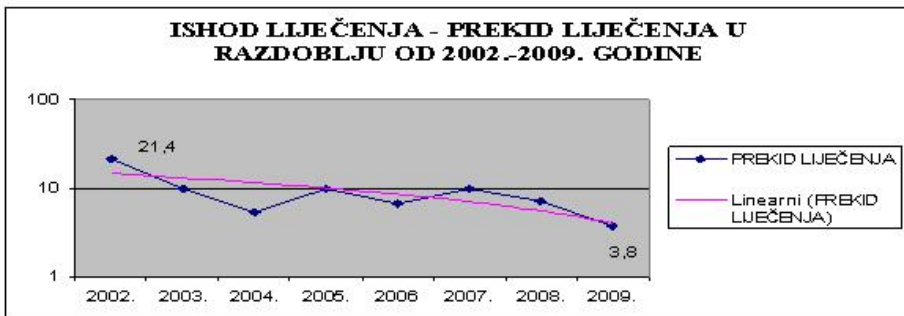
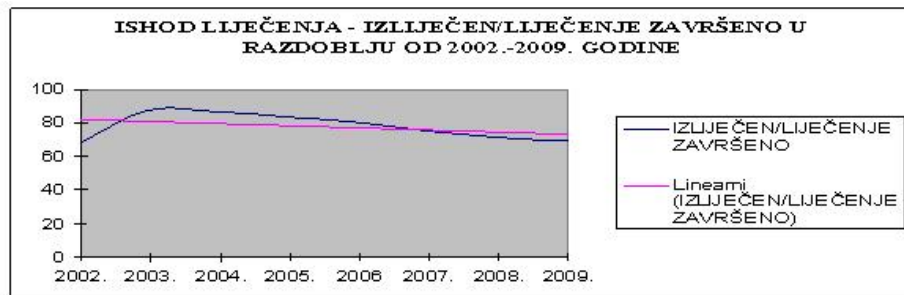
Raspodjela prema sijelu bolesti pokazuje očekivanu najveću zastupljenost plućne tuberkuloze. Od ukupnog broja oboljelih, tuberkuloza pluća i pleure čini 91,4%, dok je tuberkuloza limfnih čvorova zastupljena s 4,3%.

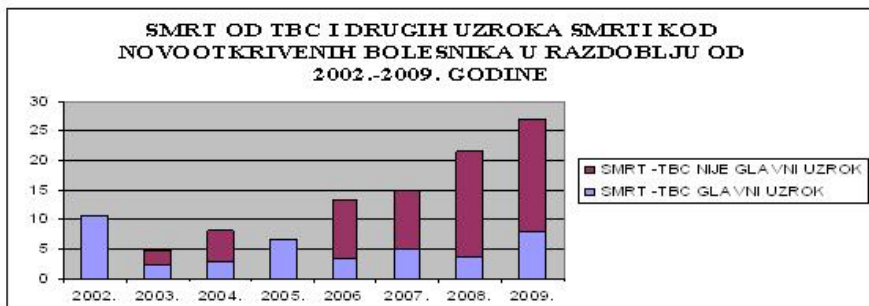
Ishod liječenja se prati od 2002. godine. U razdoblju od 2002.-2009. godine, ukupno je u Međimurskoj županiji od tuberkuloze oboljelo 254 osoba. Od ukupnog broja oboljelih, liječenje je završeno kod 193 osobe (76%), dok je kod 5 osoba liječenje još u tijeku (liječenje prema Naputku za suzbijanje i sprečavanje tuberkuloze traje najmanje 6 mjeseci). Prekid liječenja, najčešće samovoljno, zabilježen je kod 23 osobe (9 %). U promatranom periodu 13 osoba (5 %) umrlo je zbog tuberkuloze, a još 20 osoba (8 %) je umrlo u tijeku liječenja ali zbog drugih uzroka smrti.

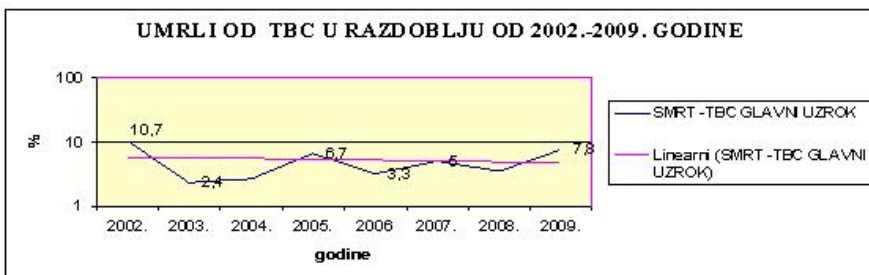
Izlječenje u promatranom periodu pokazuje blagi trend pada, no istodobno se uočava značajniji pad prekida liječenja.

Također, uočavamo trend porasta smrti od drugih uzroka kod novootkrivenih bolesnika. Tuberkuloza se kod tih bolesnika dijagnosticira u tijeku obrade osnovne bolesti, dakle aktivnim traženjem. Najčešći uzroci smrti su maligna bolest, alkoholizam te druge kronične bolesti koje narušavaju obrambene mehanizme čovjeka.

Letalitet od tuberkuloze u promatranom periodu pokazuje godišnja odstupanja, no prosječno pokazuje trend stagnacije, te u prosjeku iznosi 5,3%.

ZAKLJUČAK: Plućna i pleuralna tuberkuloza očekivano su najzastupljenije. Poboljšanjem zdravstvenog nadzora smanjuje se broj samovoljnog prekida liječenja. Nažalost, značajan broj oboljelih još uvijek se otkriva u uznapredovalom stadiju bolesti sa smrtnim ishodom. No, najznačajnija činjenica je, da je u promatranom periodu incidencija tuberkuloze u Međimurskoj županiji u stalnom padu te prati prosječnu incidenciju Republike Hrvatske.

Kontakt osoba:
Lidija Vrbanec Megla, dr. med., spec.epidemiolog
Djelatnost za epidemiologiju

ZZJZ Međimurske županije
Tel: 040 310 337
e-mail: lidija.vrbanec-megla@zzjz-ck.hr